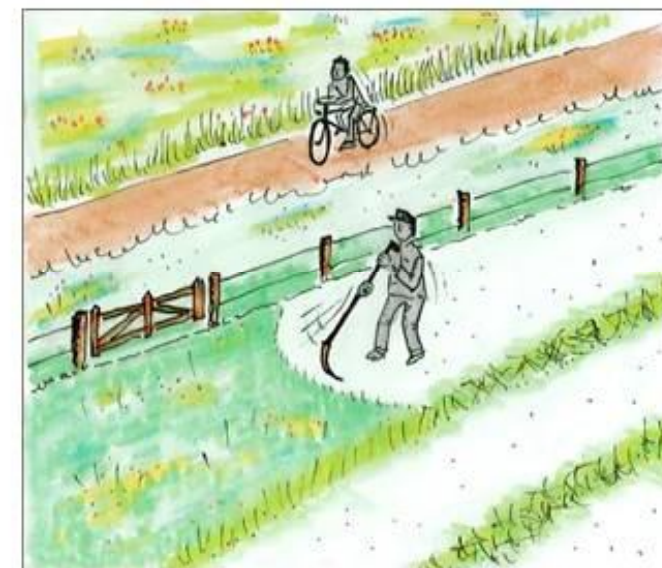
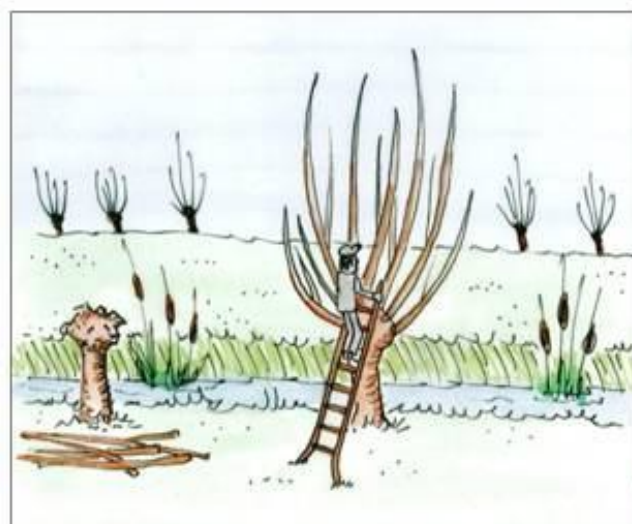

Trots op Noordijk

Uitvoeringsagenda 2013-2015

TROTS OP DE EIGEN STREEK

Landschap, ecologie en cultuurhistorie in Noordijk

Het landschap rondom Noordijk laat zien hoe hier al eeuwenlang landbouw is bedreven. Dit beperkte zich in eerst instantie tot de hogere en dus drogere delen van het gebied. De eerste boerderijen zijn gesticht op de flanken van de Needse berg. Al in de vroege middeleeuwen was het in dit hoger gelegen gebied mogelijk om voedsel te verbouwen en de akker vruchtbaar te maken met heideplaggen uit de omgeving. De plaggen werden in de potstal verrijkt met dierlijke mest. Voor weide en hooiland was men aangewezen op de nattere beekdalen. De es is een open akkercomplex met een bodemvruchtbaarheid die het resultaat is van het jarenlang opbrengen van het materiaal uit de potstal. Boerenfamilies verbouwden op dit grote en uitgestrekte akkercomplex hun granen en knollen. De markeorganisatie bepaalde wie welk deel van de es mocht bewerken. Deze productieve grond was schaars en kende mede daarom geen opgaande beplanting met bomen of struiken.

Nieuwkomers in het dorp stichtten hun boerderijen in het naastgelegen gebied, bij voorkeur op een kleine verhoging. De akkers op deze dekzandkopjes, ook wel kampen genaamd, zijn op een zelfde wijze vruchtbaar gemaakt. Rondom deze verspreid liggende bewoonde "eilandjes" lagen de individuele weiden, hooilanden en bosjes. De kavels, het huis en de wegen waren omgeven met opgaande houtige beplanting. Deze beplanting leverde gebruikshout en diende tevens als veekering en om schadelijk wild buiten te houden. Dit geheel van omzoomde boerderijen, akkers en weiden is de basis van het kampenlandschap; kleinschalig en gevarieerd en mede daardoor belangrijk als leefgebied voor vele soorten vogels, vlinders, zoogdieren en amfibieën.

Uiteraard is er veel veranderd sinds de eerste bewoning door boerenfamilies. Na de ontwatering en met introductie van kunstmest aan het einde van de 19de eeuw werd het mogelijk ook andere delen van het buitengebied van Noordijk in productie te nemen. Aan de grootschaliger en rechthoekiger verkaveling op het Noordijkerveld is dit goed te zien. In de loop der tijd werd de inrichting van het landschap in toenemende mate aangepast aan de eisen van die tijd. En ook vandaag de dag stelt de agrarische bedrijfsvoering nieuwe eisen aan de inrichting van het gebied. Tegelijkertijd heeft door overheid gestimuleerde natuurontwikkeling op het Noordijkerveld een flink areaal van natte en woeste gronden opgeleverd, hiermee is de oude situatie hersteld.

In de bebouwing van de streek weerspiegelt zich eveneens de geschiedenis. Ligging en verschijningsvorm van verschillende boerderijen verwijzen naar dit verleden. De huidige dorpskern weerspiegelt het van oorsprong agrarische karakter van het dorp. Het gebied doorkruisend vindt men op de erven kleine historische bouwwerkjes zoals kippenhokken, veldschuren, bakhuisjes, hooibergen en waterputten.

Dit landschap met deze bebouwing en de verhalen die erbij horen bepalen het karakter van de streek en verlenen trots aan de huidige bewoners waarvan sommigen hier al vele generaties wonen en anderen nieuwkomers zijn. Overigens zijn het niet alleen de bewoners die trots zijn op hun dorp; ook recreanten en toeristen komen graag in

het fraaie landschap van dit deel van de Achterhoek, hetgeen nieuwe vormen van bedrijvigheid mogelijk maakt.

Uitvoeringsagenda Noordijk

Bewoners van het dorp Noordijk en met name ook van het omliggende platteland hebben in het najaar van 2012 nagedacht over initiatieven die het karakter van hun omgeving verder zouden kunnen versterken. Initiatieven die zij soms geheel zelfstandig en soms samen met andere partijen willen starten om nog meer dan voorheen trots te kunnen zijn op hun Noordijk.

In de samenwerking tussen de dorpsbelangenorganisatie (Noordijks Belang), de Gemeente Berkelland en de Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) zijn twee avonden in dorps huis Het Haarhoes georganiseerd. De centrale vraagstelling luidde hoe kunnen we de streek verder versterken. Start van de eerste avond was een samenvatting van het bestaande beleid. Het door de provincie opgestelde Streekplan, en het gemeentelijke Landschapsontwikkelingsplan (LOP), en de bijbehorende Ruimtelijke Visie Buitengebied (RVB) werden kort doorlopen. Ook de wensen voor het buitengebied zoals destijds verwoord in de dorpsvisie werden opgefrist. Aan de hand van historische en actuele kaarten van het gebied gaven bewoners vervolgens aan wat ze wilden op het vlak van landschap, ecologie en cultuurhistorie. Dit leverde een lijst op van een twintigtal ideeën.

Op de tweede avond zijn alle ideeën waarvoor met naam en toenaam benoemde bewoners het initiatief wilden nemen nader uitgewerkt. Deze negen projectvoorstellen vormen de "Uitvoeringsagenda Noordijk 2013-2015". Deze agenda is aanvullend op de uitvoeringsagenda van de dorpsvisie.

Deze projectvoorstellen zijn begin 2013 gepresenteerd aan een tiental potentiële samenwerkingspartners met de vraag hoe deze zouden kunnen ondersteunen bij het realiseren van de bewonerswensen. Dit resulteerde in een aantal concretere en aantal globalere afspraken rond de projecten. De samenwerkingspartners hebben de wens uitgesproken om de bewoners zo veel mogelijk te ondersteunen bij deze initiatieven, soms met financiering, soms met de uitvoering van werkzaamheden. Het feit dat er vanuit de bewoners het initiatief wordt genomen is hierbij erg belangrijk gebleken.

De complete projectenlijst

- 1 Bouw bakoven bij De Oale Schole
- 2 Beleving bomkraters, pannenfabriek en landweer
- 3 Noordijk in het Groen
- 4 Bloemrijke akkerranden
- 5 Ontwikkelen wandelroute
- 6 Plaatsen kleine voorzieningen langs routes
- 7 Terugplaatsen mammoet op de Needse berg
- 8 Uitkijktoren of piramide Needse berg
- 9 Panorama Neede

Eerste project van start

Het eerste project dat van start is gegaan is Noordijk in het Groen (3). Ruim 15 bewoners van het buitengebied hebben besloten om hun erf en/of omliggend landschap te versterken met streekeigen beplanting. Bewoners kregen een informatieavond en ontvingen een handreiking.

De zelf opgesteld plannen werden afgerond in samenwerking met de Gemeente en Landschapsbeheer Gelderland. Naast een eigen bijdrage stelde de gemeente ook haar eigen en provinciale middelen ter beschikking. Op 23 maart hebben de deelnemers tijdens een feestelijke bijeenkomst hun plantmateriaal opgehaald. Inmiddels is dat allemaal aangeplant in de vorm houtsingels, geriefhoutbosjes, knotwilgen, boomgaardjes met hoogstambomen e.d..

Ook het project bloemrijke akkerranden (4) is in uitvoering. Zo worden langs recreatieve fietspaden randen ingezaaid met een kleurrijk bloemenmengsel. Samen met de Agrarische Natuurvereniging en het Louis Bolckinstituut zijn ook op de hoek van de Waninkdijk en de Bergweg langs het gewas bloemenranden gezaaid die bedoeld zijn om op natuurlijk wijze de schade door o.a. luizen te beperken. Samen met andere boeren in de gemeente worden dit seizoen tellingen gehouden om de resultaten hiervan te kunnen kwantificeren. Behalve gewasbescherming leveren deze randen ook een landschappelijk aantrekkelijke aanzicht op.

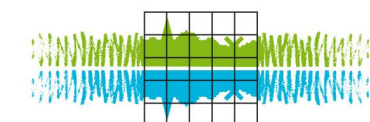
Het project tot het plaatsen van kleine voorzieningen zoals bankjes (6) is momenteel in uitvoering. Het terugplaatsen van de mammoet Woudie (7) heeft reeds plaatsgevonden.

Contact

Gemeente en dorpsorganisatie zijn momenteel bezig met het opstarten van meerder projecten uit de lijst. Voor suggesties voor de uitvoering en/of voor deelname aan bovenstaande projecten kunt u contact op nemen met:

Noordijks Belang
Contact persoon voor Levend Landschap
Hannie Lensink
0545 291807
hlensink@marianum.nl

Gemeente Berkelland:
Frank Evers
0545 250250
f.evers@gemeenteberkelland.nl

Stichting Landschapsbeheer Gelderland
zorg voor ons landschap

